

Samfunnsansvar og bærekraft

rapport 2019

Innholdsfortegnelse

1	Bankens samfunnsansvar.....	4
2	Bankvirksomheten.....	4
2.1	Korrupsjonsbekjempelse og antihvitvasking.....	6
2.2	Investeringer.....	6
2.3	Bankbil.....	7
3	Strategi og målbilder.....	7
4	Gaver til allmenntilgjengelige formål – nær der du er.....	8
4.1	Næring og kultur.....	8
4.2	Barn og ungdom.....	9
4.3	Velfortjent.....	9
4.4	Bærekraft.....	9
5	Sponsoraktivitet.....	10
6	Engasjement.....	10
6.1	Kirkens Bymisjon.....	11
6.2	Nattevandring.....	12
6.3	VilVite.....	12
6.4	7-fjellsturen.....	12
6.5	Andre engasjement.....	13
7	Klimanøytral.....	13
7.1	UN Climate Neutral Now.....	13
7.2	Valg av kvoter.....	14
7.3	Kjøp av klimakvoter.....	15
8	Klima- og bærekraftsforpliktelser.....	15
8.1	Miljøfyrtårn.....	15
8.2	FNs Global Compact.....	16
8.3	FN Klimainitiativ innen finans.....	16

8.4	Climate Neutral Now.....	17
9	Bærekraftig virksomhet – det grønne skiftet	17
9.1	Grønn finansiering - Green Finance Framework.....	18
9.2	Kapitalforvaltning.....	19
9.3	Fond og plasseringsprodukter.....	19
10	Klimaregnskap	20
10.1	Scope 1 direkte utslipp.....	20
10.2	Scope 2 indirekte utslipp	21
10.3	Scope 3 indirekte utslipp fra kjøpte tjenester.....	22
10.4	Tiltak	23
10.5	Reisevaner.....	24
10.6	Bysykler.....	25
10.7	Materialforbruk.....	25
10.8	Ren kraft.....	26
10.9	Andre forhold.....	27
10.10	Fremtidige forpliktelser og utfordringer	27
11	Etikk	28
11.1	Medarbeidere.....	29
11.2	Sosiale medier.....	29
11.3	Diskriminering og likestilling	30
12	Prosedyre	31
13	Veien videre	31

1 Bankens samfunnsansvar

Fana Sparebank er et finanskonsern med kjernevirksomhet innenfor tradisjonell bankdrift. I tillegg har konsernet heleide datterselskaper som utøver beslektet virksomhet, Fana Sparebank Boligkreditt AS, samt eiendomsmegling gjennom Fana Sparebank Eiendom AS. Konsernet har dessuten strategiske eierandeler i produktselskaper innen forsikring, verdipapirhandel og annen finansieringsvirksomhet.

Bankens samfunnsansvar er nært knyttet til begreper som bærekraft og ansvarlig bankvirksomhet. Fana Sparebank har formulert et bærekraftsløfte der banken, gjennom egen virksomhet, og ved å stimulere våre omgivelser til handling, skal bidra til å oppfylle FNs bærekraftsmål.

2 Bankvirksomheten

Fana Sparebanks primærvirksomhet faller innenfor begrepet tradisjonell bankdrift. I dette ligger tjenester og produkter innen innskudd, utlån og kredittgivning, samt betalingsformidling. Omfanget av den tradisjonelle virksomheten, eller det som også kan betegnes som bankens kjernevirksomhet, er under utvikling. Salg og distribusjon av relaterte tjenester, herunder forsikring, leasing og plasseringstjenester, øker i omfang både nominelt og som andel av bankens samlede virksomhet.

Kredittgivning ansees å være den delen av bankdriften som i størst grad berører samfunnet og bankens overordnede og uttalte ansvar. I et bærekraftperspektiv, spesielt innen klimarelatert risiko, utgjør kredittgivning bankens vesentligste fokusområde for risikoanalyse og tiltak. For kredittområdet er det etablert presise eksklusjonskriterier, og det er dessuten innført krav om at bankens næringskunder skal respektere de ti prinsippene for ansvarlig forretningsførsel som er nedfelt i UN Global Compact. Det innebærer at bankens næringslivskunder må forholde seg til grunnleggende regler for praksis innen menneskerettigheter, arbeidsforhold, miljø og anti-korrupsjon.

Fana Sparebank tilstreber seg å utvise en ansvarlig praksis innen kredittgivning. Bankens retningslinjer for kredittgivning innebærer blant annet en grundig vurdering av kundens økonomiske situasjon og evne til å betjene et lån. Sikkerhet alene er ikke tilstrekkelig, da konsekvensene av mislighold av et låneforhold vil kunne ramme låntager uavhengig av

underliggende sikkerhet og pant. Tilsynsmyndighetene fastsetter de overordnede rammer og føringer for kredittgivning. Banken legger for eksempel til grunn at kunders tilgjengelige likviditet skal være tilstrekkelig for å betjene et lån med dagens vilkår i tillegg til et tenkt scenario der rentenivået skulle øke i betydelig grad. I tillegg anvender banken egne analyser og retningslinjer som kan være strengere enn de generelle rammebetingelsene.

Fana Sparebank har nedfelt krav om at virksomheter som finansieres må kunne fremvise nødvendige tillatelser fra offentlige miljøvernmyndigheter. I særskilte tilfeller har banken også innhentet dokumentasjon i form av arbeidskontrakter i enkelte, utsatte næringer.

Finans Norge har formulert Veikart for grønn konkurransekraft i finansnæringen. Veikartet inneholder anbefalinger som er rettet direkte til bankers opptreden i ulike sammenhenger, herunder ved kredittgivning. Fana Sparebank tiltrer disse anbefalingene, og arbeider for aktiv implementering av dem.

Som stiftelsesmedlem av FNs klimainitiativ innen finans har Fana Sparebank tiltrådt et sett prinsipper for ansvarlig bankvirksomhet. Disse prinsippene setter mål for aktive handlinger, og dekker områder som tilpasning, påvirkning, kunder og interessenter, styring og kultur, samt åpenhet og ansvarlighet i utøvelsen av virksomheten.

Banken tilbyr en rekke produkter og tjenester utover de tradisjonelle banktjenestene. Dette inkluderer eiendomsformidling, skade- og livsforsikring, spare- og plasseringsprodukter, verdipapirhandel og leasing. Fana Sparebank har distribusjonsavtaler med de ulike leverandørene, og mottar provisjoner fra salget. I salget av slike tjenester og produkter sørger banken for at kundene mottar bankens beste råd og veiledning. Alt salg skal baseres på kundens behov og i henhold til reglene om god skikk.

Fana Sparebank utøver eierskapet i datterselskaper og tilknyttede selskaper med samme krav til forretningsmessig fremferd som for banken selv. Banken er representert med styremedlemmer i flere av de tilknyttede selskapene, og har således muligheter for direkte påvirkning. Det innebærer blant annet at vi stiller krav til klimanøytralitet, tilknytning til FNs Global Compact og at virksomheten har eksklusjonskriterier som definerer egne kunde- og investeringsmandater.

2.1 Korrupsjonsbekjempelse og antihvitvasking

Banken har i sitt IT-baserte kundesystem implementert antihvitvask som ledd i oppfyllelse av de forpliktelsene banken har etter gjeldende Lov om hvitvasking og terrorfinansiering. Dette omfattes også av tiltak for korrupsjonsbekjempelse gjennom registrering av såkalte PEP-kunder – Politisk eksponerte kunder. Styret mottar halvårlig rapporter med status for hvitvaskingsarbeidet.

Banken svarer også for krav til overholdelse av reglene for hvitvasking for egne kunders del overfor produktleverandører, herunder fondsforvaltere og for kunders verdipapirhandel.

2.2 Investeringer

Fana Sparebank har finansielle investeringer i verdipapirer og verdipapirfond. I det alt vesentlige utgjøres dette av rentebærende finansielle instrumenter utstedt av stat, kommuner og andre finansinstitusjoner. Banken fastsetter interne rammer og retningslinjer for investeringsvirksomheten, og disse revideres årlig av styret. Det er innhentet bekreftelser på tidligere kartlegging av hvilke retningslinjer som gjelder i fond der banken har plassert midler. Det er bragt på det rene at samtlige fond følger de samme etiske retningslinjer som Statens pensjonsfond utland (SPU/NBIM) eller tilsvarende som et minimum. Referansen til SPU gir trygghet for at det til enhver tid er offentlig oppmerksomhet rundt endringer og strømninger i samfunnet. Retningslinjene til SPU inneholder både etiske, miljø- og klimarelaterte bestemmelser.

Bankens kapitalforvaltningsstrategi inneholder egne avsnitt som stiller krav til ansvarlige investeringer og eksklusjon av investeringer innen visse bransjer.

Utviklingen den senere tid viser at ansvarliggjøringen av forvaltere og generelle holdninger til investeringer bidrar til at grensene for hva som ansees å være langsiktig bærekraftig er under konstant revisjon og endring. Publikums økte etterspørsel etter produkter som oppfyller strenge krav til miljø, ansvarlighet og god virksomhetsstyring er viktig for å påvirke og endre adferd. Fana Sparebank har mottatt informasjon fra interessegrupper som påpeker brudd på menneskerettigheter i investeringsporteføljer hos fondsforvaltere som bankens distribuerer. Banken bidrar med å forsikre seg overfor

forvalterne om at de utøver forvaltningen og eierskapet på sine investeringer i henhold til internasjonal lov og rett.

2.3 Bankbil

Fana Sparebanks grunnleggende holdning til samfunnsansvar gjenspeiles på mange plan. Banken har drevet den 'ikke-digitale mobilbanken' siden februar 2016. Det er et tilbud til de av bankens kunder som ikke er helt digitale enda, eller som ikke har mulighet til å oppsøke banken fysisk. Bankbilen passer for kunder som har behov for hjelp til ulike banktjenester, og som ønsker å lære mer om våre digitale banktjenester. Bankbilens tjenester brukes i gjennomsnitt 4 til 5 ganger i uken.

Konseptet med bankbilen har fått særlig god nytte i 2019 med innhenting av legitimasjon. Vårt tilbud er godt tilpasset Fana Sparebanks forutsetninger, ved at de fleste kunder befinner seg innenfor en rimelig avstand fra hovedkontoret på Nesttun og kontoret i Kaigaten. Det er en forutsetning for tjenesten at løsningen kan gjennomføres med bruk av elbil for å begrense de miljømessige konsekvensene av tiltaket.

3 Strategi og målbilder

Fana Sparebank arbeider kontinuerlig med ulike strategier for alle deler av virksomheten. I forbindelse med en større revisjon av konsernets hovedstrategi i 2017, ble målbildene tilpasset en fremtidsrettet profil. Målbildene er delt inn i fem ulike kategorier: *Kroner, Kunder, Digital, Folk og Samfunn*. Sistnevnte vil i mange henseender favne virksomhetens samfunnsrolle og -ansvar. Det er i målbilde Samfunn lagt et solid fundament for å synliggjøre at Fana Sparebank skal ha en tydelig og forpliktende bærekraftprofil.

Strategiprosessene i Fana Sparebank gjennomføres med svært høy grad av medvirkning fra hele organisasjonen. Samtlige medarbeidere inviteres til tankesmier for å drøfte scenarioer og gi innspill til utforming av målbildene. Arbeidet består i å spille inn tiltak for å oppfylle målbildene. Disse prosessene resulterer i konkrete forslag fordelt på målbildene. Forslagene bearbeides videre, sorteres og gis prioritet. I 2019 er en rekke tiltak som er direkte initiert av bankens medarbeidere blitt satt ut i livet.

Blant temaene som implementeres som følge av medarbeiderønsker, er et program for hospitering i ulike deler av banken. Hospitering i kortere eller lengre perioder bidrar til å øke organisasjonens samlede kompetanse, og gi større grad av forståelse og innsikt i de ulike avdelingens og funksjoners rolle. Erfaringene så langt er meget positive, og blir videreført. I løpet av 2019 er det registrert til sammen 102 hospiteringsopphold av kortere eller lengre varighet, inkludert spesielt tilrettelagte avdelingspresentasjoner. For 2020 er det satt en ambisjon om at samtlige ansatte skal gjennomføre minst ett hospiteringsopphold i løpet av året.

4 Gaver til allmennyttige formål – nær der du er

Sparebanker kan, med hjemmel i Finansforetaksloven, sette av deler av årsoverskuddet til allmennyttige formål. Gaver til allmennyttige formål er en viktig del av Fana Sparebanks strategiske satsing, og som lokalbank ønsker vi å bidra og legge til rette for et godt nærmiljø. Fana Sparebank har balanseført et gavefond på 50,8 millioner kroner. Totalt delte banken ut 24,1 millioner kroner til allmennyttige formål i løpet av 2019.

Med utgangspunkt i de fremlagte resultatene for 2019 er det i 2020 foreslått en avsetning til gaver og allmennyttige formål på 30 millioner kroner.

Det deles ut gaver under fire kategorier fordelt på hvert sitt kvartal.

4.1 Næring og kultur

Ved hjelp av gavefondet skal banken være med på å stimulere formål som arbeider for utvikling av kultur- og næringslivet. Støtte kan skje direkte til foreninger, nærings- og bransjesamarbeid innenfor kultur og næringslivet, og/eller gjennom arrangement og konferanser som er tilrettelagt for dette segmentet. Utdelingen finner sted én gang i året, og tildelings- og søkeprosessen vil være i 1. kvartal.

I 2019 mottok Fana Sparebank mange søknader innenfor næring og kultur gjennom hele året. Mange av søknadene var veldig spennende, og det er gledelig å få være med på prosjekter som Bergen Awards, Vitenskogen med VilVite og utdelingen av Raftoprisen - for å nevne noen.

Det ble delt ut hele 13,8 millioner kroner til Næring og kultur i 2019, med den største gaven på 10 millioner kroner til den nye bærekraftsutstillingen som er under utvikling på Vilvite.

4.2 Barn og ungdom

Med konseptet barn og ungdom får Fana Sparebank mulighet til å bidra til en god oppvekst gjennom sunne aktiviteter og spennende prosjekter. Konseptet dekker en rekke kategorier, eksempelvis kultur, musikk, idrett og oppvekst. Banken mottok 940 søknader i 2019, og det ble delt ut 6,7 millioner kroner totalt. 2019 viste at det var stort mangfold i kategorier og aktiviteter det ble søkt om støtte til, i tillegg til stor geografisk bredde i Bergens bydeler i søknadene.

4.3 Velfortjent

Gjennom Velfortjent deles det ut gavemidler til mennesker som har gjort noe spesielt, og som fortjener ekstra oppmerksomhet. Det kan være enkeltpersoner som har gjort noe bra for andre eller som har et unikt talent, og som fortjener en velfortjent påskjønnelse. Her fikk banken inn 34 nominasjoner i 2019, og delte ut totalt 125.000 kroner til totalt seks personer.

4.4 Bærekraft

Bærekraft er ett nytt gavekonsept som ble lansert høsten 2018. Konseptet bygger opp under FNs bærekraftsmål, og der det deles ut en bærekraftspris til virksomheter eller bedrifter som bruker bærekraftsmålene i sin virksomhet, som ser de globale utfordringene som en mulighet, og som bidrar til et bedre og mer bærekraftig samfunn. Som en del av bærekraftsprisen ble det også arrangert en nattevandring, hvor publikum ble invitert med til å gå sammen for FNs bærekraftsmål. Fana Sparebank står også som hovedbidragsyter utdelingen av Bergen Næringsråds Bærekraftspris. Årets vinner av Bærekraftsprisen var GC Rieber Eiendom. Tildelingen ble offentliggjort i tilknytning til Bergen Næringsråds Årskonferanse 2019.

I tillegg til bærekraftsprisen delte vi i 2019 ut Folkets pris for første gang. Det er mange enkeltpersoner og organisasjoner som gjør mye godt arbeid for bærekraft. Folkets pris for FNs bærekraftsmål skal deles ut til noen som brenner for bærekraftsmålene og som gjør det lille ekstra for de rundt seg og samfunnet vi lever i. Prisen ble delt ut under konserten etter Nattevandringen av Statsminister Erna Solberg. Vinneren ble Bergen Røde Kors Ungdom, som fikk 100.000 kroner.

Gavetildeling for Nattevandringen 2019 ble 2,7 millioner kroner.

5 Sponsoraktivitet

Fana Sparebank ser på sponning som økonomiske bidrag til støtte av sosialt og samfunnsmessige verdifulle prosjekter. Bidragene har til hensikt å synliggjøre og profilere banken og merkevaren Fana Sparebank overfor gitte målgrupper.

Hovedmålet med sponning er at banken, gjennom samarbeidsavtaler med lokale aktører i markedsområdet, skal styrke egen virksomhet, samt bidra til positiv utvikling hos samarbeidspartnerne. Dette skaper gjensidig motivasjon og inspirasjon.

Sponsorarbeidet er et viktig virkemiddel for å sikre at Fana Sparebank får god eksponering overfor ønsket målgruppe. Det vil på sikt føre til økt kundetilstrømming og styrket kundelojalitet.

For regnskapsåret 2019 var bankes største samarbeids- og sponsoravtaler følgende lag og organisasjoner: Fana IL Fotball, Bergen og Hordaland Turlag, Kirkens Bymisjon, Åsane Håndball, Salgs- og Reklameforeningen, Vestkantsvømmerne og VilVite.

6 Engasjement

Bankens medarbeidere har gjennom året deltatt og vært engasjert på en rekke områder. Alle ansatte oppfordres til å delta på arrangement etter eget valg som fremmer samfunnsnyttige formål, og slik innsats vil utløse bidrag fra banken. Det gis fri inntil to dager per år til å engasjere seg i frivillig arbeid. Mange har deltatt på arrangement i regi av bankens samarbeidspartnere, men flere har også engasjert seg i andre lokale tiltak. I løpet av året 2019 har de ansatte blant annet deltatt på, og lagt ned en god innsats, på følgende områder og arrangement:

6.1 Kirkens Bymisjon

Bankens ansatte har sammen med vår samarbeidspartner Kirkens Bymisjon deltatt på flere initiativ. Banken stilte med ansatte som bøssebærere til TV-aksjonen, og var også delaktige i forkant av TV-sendingen for å engasjere lokalt næringsliv til å gi bidrag. Gjennom samarbeidsavtalen banken har med Kirkens Bymisjon kan ansatte jobbe en dag i kafeen Spisestedet, og slik bidra til Kirkens Bymisjons arbeid, og få en annerledes og givende dag på jobb.

6.1.1 Strikking for et varmere samfunn

I anledning Kirkens Bymisjons arbeid for et varmere samfunn, arrangeres årlig en strikkedugnad. Fana Sparebanks ansatte har i flere år deltatt i denne aksjonen, og kunne i 2019 levere hele 204 oransje skjerf. Medarbeidere fra alle avdelinger bidro med selvstrikkede, oransje skjerf, og strikkedugnaden skapte stort engasjement. En ansatt strikket hele 15 og et halvt skjerf, hvor det halve ekstra var hjelp til en kollega som ikke var like fingernem.

6.2 Nattevandring

Nattevandring for FNs bærekraftsmål er et tiltak som NORAD står bak. Fana Sparebank har i samarbeid med Bergen Næringsråd tilrettelagt for arrangementet i Bergen. Informasjon om de 17 bærekraftsmålene står i fokus når byens befolkning inviteres til å få kunnskap. Arrangementet gjennomføres med deltagelse fra en rekke frivillige organisasjoner, foreninger, lag og virksomheter som identifiserer seg med ett eller flere av bærekraftsmålene.

Over 50 frivillige ansatte fra banken deltok som frivillige til å få gjennomført arrangementet i november 2019. Gjennom denne innsatsen bidro både banken og medarbeiderne til å øke bevisstheten rundt FNs bærekraftsmål lokalt i Bergen, og synliggjort utfordringene verden står ovenfor. De ansatte var involvert i arbeidet både i forkant, under og i etterkant av arrangementet.

6.3 VilVite

Gjennom året har ansatte på tvers av organisasjonen deltatt på arrangementer sammen med VilVite, blant annet for å øke barns nysgjerrighet og bevissthet til samfunnet. VilVite er også den samarbeidspartneren banken har bidratt med de største gavemidlene. Støtten er gitt til en ny bærekraftsutstilling som skal stå ferdig høsten 2020.

6.4 7-fjellsturen

Bergen og Hordaland Turlag er en av bankens hovedsamarbeidspartnere. Den tradisjonsrike 7-fjellsturen arrangeres siste søndag i mai hvert år, og banken stilte med en rekke frivillige som delte ut sjokolade, energitilskudd og oppmuntrende ord til spreke deltagere på én av toppene, Rundemanen. Fana Sparebanks stasjon byr på en god anledning til å vise frem banken i fantastiske omgivelser for flere tusen turgåere. I 2019 hadde banken lagt til rette for et eget Snapchat-filter for hver fjelltopp, og som ble et populært markedsføringstiltak for banken.

6.5 Andre engasjement

I tillegg til de store arrangementene med bankens samarbeidspartnere, har ansatte også lagt ned en god innsats andre steder. En gruppe dedikerte 'miljøaktivister' engasjerte seg under den nasjonale plastyddedagen i mai 2019. I samarbeid med Nesttunvassdragets Venner ble bredden av Nesttunvatnet og lokale omgivelser ved bankens hovedkontor ryddet for plast og skrot. Ryddeaksjonen var en oppfølging av en tilsvarende aksjon i 2018.

Rekordmange ansatte fra Fana Sparebank deltok også under Rosa Sløyfe-løpet i 2019. Med 62 kolleger kledd i oransje, lyste bankens profil opp løypen. Fana Sparebanks barnecup ble også gjennomført med suksess i 2019. Totalt har banken vist et stort engasjement for lokalsamfunnet, i tråd med sparebankmodellen og bankens samfunnsansvar.

7 Klimanøytral

Fana Sparebank er klimanøytral.

Basert på årsrapporten til Stiftelsen Miljøfyrtårn for året 2018, og innkjøpte klimakvoter i 2019 for å kompensere beregnet CO₂-utslipp som ikke er dekket gjennom reduserende tiltak, er Fana Sparebank klimanøytral etter definisjonene til UN Climate Neutral Now.

Kjøp av klimakvoter er å anse som et midlertidig tiltak, og unntar ikke banken fra kravet om å redusere eget karbonfotavtrykk.

7.1 UN Climate Neutral Now

FNs program Climate Neutral Now er anvendt som grunnlag for å etablere klimanøytralitet. Lokalt er disse prinsippene gjort kjent gjennom Fjordkraft og deres Klimanjaro-prosjekt der de, foruten selv å være klimanøytrale, også krever at deres leverandører forplikter seg til å bli det. Fana Sparebank har besluttet å implementere tilsvarende krav. Klimanøytralitet oppnås gjennom følgende 3 trinn:

1. Lag et klimaregnskap

Et klimaregnskap er en oversikt over hvordan bedriften påvirker klimaet – hvilket klimafotavtrykk vi har.

2. Reduser utslipp

Når bedriften har fått oversikt over utslippene, iverksettes tiltak for å redusere dem.

3. Kompenser for restutslipp

Ved å kjøpe klimakvoter kan bedriften kompensere for virksomhetens innvirkning på klimaet. Klimakvotene skal være FN-godkjente: UN Certified Emission Reductions (CERs).

Klimanøytraliteten er basert på kompensasjon av foregående års klimaregnskap. Av det beregnede karbonfotavtrykket på 236 tCO₂ i 2018 var 112 knyttet til forbruk av elektrisitet, hovedsakelig til oppvarming, drift av kontormateriell, og belysning. Dette forbruket dekkes av opprinnelsessertifikater, Guarantees of Origin (GoO). Sertifikatene sikrer oss at el-forbruket er direkte knyttet til produksjonen ved et presist angitt vannkraftverk. I rapporteringen til Miljøfyrtårn beregnes det likevel en utslippsfaktor i form av CO₂-ekvivalenter. I karbonsammenheng er det derfor rimelig å ta dette med i mengden som skal kompenseres med klimakvoter.

Banken tar forbehold om at ikke alle utslipp er kartlagt eller tilstrekkelig dokumentert. Dette gjelder i særlig grad utslipp som hører til under Scope 3, indirekte utslipp. Den antatt vesentligste kilden til utslipp innen denne kategorien er bankens forbruk av energi knyttet til IT, samt drift av datasystemer og datalagring. Bankens hovedleverandør innen dette området er Evry. Karbonfotavtrykk knyttet til innkjøp vil også bli bedre dokumentert etter hvert som leverandørene gir tilgang til informasjon.

7.2 Valg av kvoter

Klimakvoter er knyttet til ulike prosjekter. CER er tilgjengelig både for igangsatte vindkraftprosjekter, biogassanlegg og vannkraftverk, men også for nye prosjekter. Bankens kjøp av klimakvoter er i hovedsak knyttet til prosjekter som finansierer kommende, karbonreduserende tiltak.

Kostnaden for CER varierer mellom USD 1 og USD 8,75 per tCO₂. Banken kvotekjøp er gjort til et gjennomsnitt av USD 5,30 per tCO₂. Av bankens samlede kjøp av klimakvoter ble 83 prosent av beløpet anvendt til to ulike prosjekter i Malawi, begge knyttet til

erstatning av åpen ild med enkle ovner til koking. Den største klimapåvirkningen ved disse prosjektene er at forbruket av ved i husholdningen blir redusert med inntil 80 prosent. I de aktuelle regionene er avskoging et problem på grunn av husholdningenes behov. Kokeovnene bidrar således til at skog og tilhørende CO₂-fangst opprettholdes. Bankens kjøp av klimakvoter til disse prosjektene kommer anslagsvis 125 familier til gode.

Alle prosjektene banken har støttet gjennom kjøp av klimakvote har sekundæreffekter ved at de eksempelvis bidrar til velstandsøkning i lokalsamfunnene, fattigdomsbekjempelse, reduisering av avskoging, sykdomsbekjempelse eller reduksjon i arbeidsbelastning for kvinner.

7.3 Kjøp av klimakvoter

Samlet sett kjøpte Fana Sparebank klimakvoter for 505 tCO₂ i 2019. Dette fordeler seg på beregnet kompensasjon i henhold til Climate Neutral Now (236 tCO₂), donasjon fra bankens medarbeidere (166 tCO₂), samt tilleggskjøp for å ta høyde for udokumenterte, ikke kartlagte utslipp i Scope 3 (103 tCO₂). Bidraget fra bankens medarbeidere har sammenheng med nattevandringen for Bærekraft i november 2019, der det ble åpnet for at den enkelte kunne donere avtalt avspasering i form av klimakvoter.

8 Klima- og bærekraftsforpliktelser

Fana Sparebank har knyttet seg til flere toneangivende nasjonale og internasjonale organisasjoner som forplikter banken innen bærekraft og ESG. Disse organisasjonene og forpliktelsene er retningsgivende for banken, herunder hensyn til sentrale bærekraftsmål og virksomhetsstyring.

8.1 Miljøfyrtårn

Fana Sparebank er sertifisert Miljøfyrtårn. Sertifiseringen omfatter Fana Sparebank i sin helhet, med hovedkontor og avdelinger. I tillegg er Fana Sparebank Eiendom miljøsertifisert. Bankens ble sertifisert i 2015, og ble resertifisert i november i 2018. Den årlige rapporteringen som avlegges i ordningen danner hovedstammen for bankens klimaregnskap.

8.2 FNs Global Compact

Fana Sparebank er tilsluttet FNs Global Compact. FNs Global Compact baserer seg på ti prinsipper innenfor de fire hovedområdene menneskerettigheter, arbeidslivsstandarder, miljø og anti-korrupsjon. Tilslutning til Global Compact betyr at man gjør sitt beste for å drive sin virksomhet i tråd med de ti prinsippene. FNs Global Compact stiller krav til at deltakende selskaper skal produsere en årlig rapport, *Communication on Progress (COP)*, som beskriver arbeidet med å integrere de ti prinsippene i strategier og operasjoner. COP er et offentlig tilgjengelig dokument. Fana Sparebank leverte sin første COP i 2019.

FNs Global Compact er i dag verdens største initiativ for næringslivets samfunnsansvar med mer enn 10.400 bedrifter og organisasjoner fra 161 land. Det er 137 norske medlemmer.

Fana Sparebank stiller krav til at finansinstitusjoner og verdipapirforetak som banken handler med for utførelse av tjenester innen funding og handel av finansielle instrumenter skal være tilsluttet FNs Global Compact. Videre stilles det krav til at bankens næringslivskunder skal respektere prinsippene for virksomhetsutøvelse som er uttrykt i FNs Global Compact.

8.3 FN Klimainitiativ innen finans

FNs klimainitiativ innen finans (UNEP Finance Initiativ) er et globalt samarbeid mellom FN og finanssektoren. Et av initiativene til UNEP FI er de såkalte prinsippene for ansvarlig bankdrift (Principles for Responsible Banking). Klimainitiativet ble etablert med 132 banker i september 2019, og utgjør i dag mer enn 160 banker over hele verden. Disse representerer omtrent en tredjedel av alle bankenes samlede forvaltningskapital.

Founding Signatory of:

PRINCIPLES FOR RESPONSIBLE BANKING

Prinsippene for ansvarlig bankdrift betyr at banker er transparente om hvordan deres produkter og tjenester skaper verdier for kunder og investorer, i tillegg til samfunnet som helhet. Prinsippene skal veilede bankene i sitt bærekraftarbeid, og støtte opp under samfunnets overordnede mål, i tråd med FNs mål for bærekraftig utvikling og Paris-avtalen.

Fana Sparebank er stiftelsesmedlem av FNs Klimainitiativ innen finans.

8.3.1 Kollektiv forpliktelse for klimahandling

Blant stifterbankene av prinsippene for ansvarlig bankvirksomhet har en gruppe på 30 inngått en kollektiv forpliktelse til klimatiltak; Collective Commitment for Climate Action (CCCA).

I samsvar med Parisavtalen har gruppen forpliktet seg til å tilpasse utlånsporteføljene slik at de reflekterer og finansierer en lav-karbon, klimastabil økonomi som kreves for å begrense den globale oppvarmingen til godt under 2, og streber etter 1,5 grader Celsius. Det skal blant annet gjøres ved å:

- Fokusere innsats der den har eller kan ha den mest betydningsfulle effekten, det vil si innledningsvis på de mest karbonintensive og klimasårbare sektorene i våre porteføljer
- Engasjere og samarbeide med våre klienter om deres overgang til et lavutslippsamfunn.
- Iverksette tiltak mens det jobbes med metoder og utvikles mål.

8.4 Climate Neutral Now

Fana Sparebank anvender prinsippene i FNs Climate Neutral Now som grunnlag for å etablere klimanøytralitet for egen virksomhet. Banken vil kreve at leverandører av varer og tjenester til banken forplikter seg til å bli klimanøytrale innen utgangen av 2020.

9 Bærekraftig virksomhet – det grønne skiftet

Fana Sparebanks forpliktelser innenfor bærekraft og klimatiltak er godt forankret i bankens styringsdokumenter og strategier. Bankens bidrag til å nå FNs bærekraftsmål krever handling og konkrete tiltak. Det legges vekt på å gjennomføre konkrete tiltak på alle nivåer, også gjennom symbolhandlinger som kan være holdningsskapende. I et vesentlighetsperspektiv er det likevel gjennom kjernevirksomheten – kreditt- og utlånsvirksomhet – at banken kan bidra mest.

9.1 Grønn finansiering - Green Finance Framework

Fana Sparebank etablerte i desember 2019 et rammeverk for grønn finansiering basert på internasjonale standarder for grønn finansiering; ICMA Green Bond Principles. Rammeverket er kvalitetssikret med en uavhengig bekreftelse fra CICERO Shades of Green, som gav programmet rating Medium Green.

Rammeverket gir grunnlag for å finansiere kvalifiserte, grønne prosjekter gjennom utstedelse av Grønne Obligasjoner eller ved å motta øremerkede, Grønne Innskudd fra publikum.

Fana Sparebanks rammeverk for grønn finansiering har lagt til grunn strengere kvalifiseringskrav enn markedsstandard. Banken har lagt vekt på at den grønne finansieringen i størst mulig grad skal oppfylle krav til at tiltak skal medvirke til reduksjon av karbonfotavtrykket. Det betyr at det ikke ansees som å være tilstrekkelig at en oppført bolig tilfredsstiller en bygningsteknisk standard, men skal også opp fylle krav til ytterligere tiltak ved å ta i bruk alternative energikilder. Eksempelvis vil boliger med energimerke 'A' fra Enova tilfredsstille kvalifiseringskravet.

9.1.1 Grønne Innskudd

Fana Sparebank står bak et innskuddsprodukt som representerer en nyvinning innen bærekraftig

Grønne Innskudd

bankvirksomhet; Grønne Innskudd. Grønne Innskudd er et tilbud til publikum om sparekonto med en garantert grønn profil. Innskudd forplikter banken til å finansiere tilsvarende midler i kvalifisert, bærekraftig virksomhet i henhold til bankens rammeverk for grønn finansiering. Grønne Innskudd er en innovasjon innen norsk bankvesen, og representerer en variant av konseptet Green Bonds.

Grønne Innskudd representerer et miljørettet kundeløfte fra Fana Sparebanks side. For hver krone som kommer inn på Grønne innskudd forplikter banken seg til å finansiere et bærekraftig formål eller prosjekt med et tilsvarende beløp. Ut fra det perspektivet, bestemmer kundene med deres innskudd hvor stor del av bankens virksomhet som skal finansiere bærekraftig aktivitet.

Konseptet bygger på en mer aktiv dialog med kundene enn ordinære innskuddsprodukter. Banken skal rapportere på årlig basis hvilke miljømessige effekter

Samfunnsansvar og bærekraft

som er oppnådd. I tillegg setter banken av en andel av innskuddsmidlene til en Grønn Bonus. Grønn Bonus vil representere en sum som skal danne grunnlag for en utdeling til et innskytervalgt miljøformål.

Grønne Innskudd er en modell for bærekraftige innskudd som har anvendelse for andre publikumstilbud. Banken tilbyr fastrenteinnskudd med tilsvarende profil. Grønt Fastrenteinnskudd stimulerer i tillegg langsiktig sparing. For å underbygge bankens langsiktige ambisjoner og mål for ansvarlig bankvirksomhet, vil alle bruks- og sparekontoer for barn og unge bli underlagt samme, grønne profil.

Ved utgangen av 2019 har til sammen 489 kunder åpnet konto med Grønne Innskudd i Fana Sparebank. Det representerer mer enn en dobling fra fjoråret (236).

9.2 Kapitalforvaltning

Fana Sparebank har til enhver tid store midler plassert i finansielle instrumenter. Det største volumet er knyttet til plasseringer som inngår i bankens likviditetsbuffer. I tillegg har vi porteføljer av obligasjoner som holdes for avkastningsformål. I denne porteføljen inngår en egen aktivaklasse Grønne obligasjoner. Disse er notert på egen liste på Oslo Børs, og finansierer bærekraftig virksomhet i henhold til bestemte kriterier.

Kapitalforvaltningen i Fana Sparebank er underlagt bankens bærekraftstrategi og særskilte retningslinjer for eksklusjon av bransjer og virksomhetsområder.

9.3 Fond og plasseringsprodukter

Fana Sparebank leverer fondsprodukter fra SKAGEN Fondene, DNB Asset Management, Holberg Fondene, Odin Forvaltning og Eika Fond. Blant fondene som tilbys våre kunder,

Faktaboks

Fana Sparebank har gått inn på eiersiden i Invertapro, et selskap som driver insektsoppdrett. Virksomheten representerer sirkulærøkonomi der matavfall blir omdannet til protein som bl.a. kan gå til konsum og førtilskudd i fiskeoppdrett.

er det en positiv trend for utvikling av nye fond som har fastsatt miljø- eller bærekraftinnrettede mandater for sin forvaltningspraksis. Investeringsmandatene varierer, slik at enkelte fond har spesifikke klimareferanser, mens andre legger opp til bredere spekter av hensyn. En fellesbetegnelse for det siste er uttrykt ved ESG (Environmental, Social and Governance), og kan oversettes til norsk som miljø, sosiale og virksomhetsstyring.

Fondsutvalget som tilbys bankens kunder inneholder i tillegg muligheten til å velge mellom aktivt forvaltede fond og indeksforvaltning.

10 Klimaregnskap

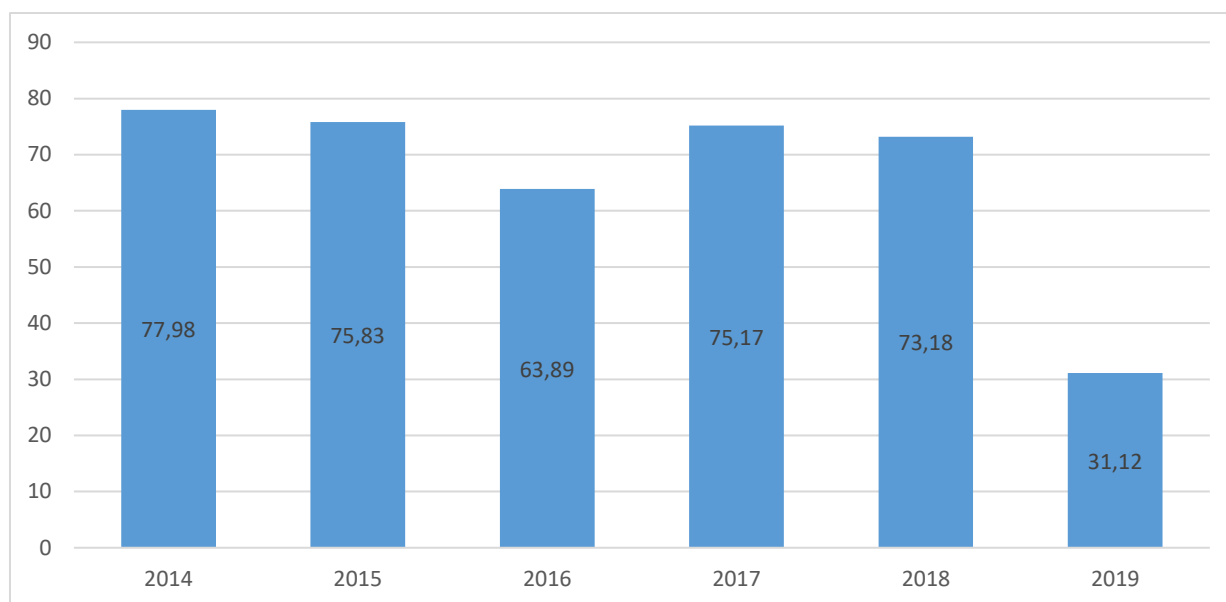
Det samlede karbonfotavtrykket er en funksjon av bankens forbruk av ulike innsatsfaktorer, både direkte og indirekte, omregnet til CO₂-ekvivalenter. Bankens karbonfotavtrykk er basert på årsrapportering til Stiftelsen Miljøfyrtårn. Alle tall i antall tonn CO₂-ekvivalenter.

Beskrivelse	2018	2019
Scope 1, direkte utslipp oppvarming/kjøretøy	73	31
Scope 2, elektrisitetsforbruk og elbiler	106	98
Scope 3, indirekte utslipp, restavfall og flyreiser	57	39
Beregnet karbonfotavtrykk, Miljøfyrtårn	236	168

10.1 Scope 1 direkte utslipp

Ved bankens hovedkontor var oppvarmingsbehovet delvis dekket av en oljefyr i ett av to bygg. Av bankens samlede CO₂-ekvivalenter i 2018 utgjorde oljefyring 55 tonn CO₂. Oljefyren ble tatt permanent ut av drift i mai 2019. Nye varmpumper og tilhørende styringssystemer ble fasett inn i 2. halvår. Effekten av denne endringen er at oljefyringen isolert sett ble redusert til 23 tonn CO₂-ekvivalenter. Selv om tiltaket øker elektrisitetsforbruket for å drive varmpumpene, vil nettoeffekten bli positiv, og ha særlig utslag på karbonfotavtrykket.

Øvrige, direkte utslipp er knyttet til dieselforbruk for bankens varebil i tillegg til kjøregodtgjørelse for tjenestereiser. Når økonomisk og klimamessig levealder tilsier det, vil varebilen bli skiftet ut med et ikke-fossilt alternativ.

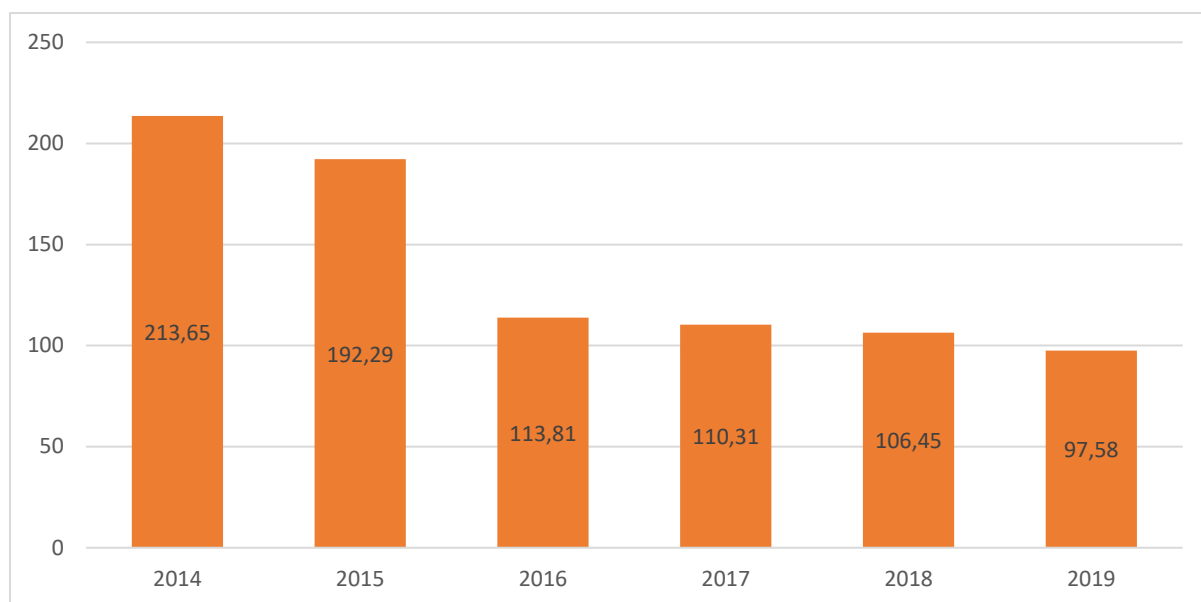
Scope 1. Direkte utslipp fra egen virksomhet, der forbruk av fossile energikilder til oppvarming er den dominerende faktoren.

10.2 Scope 2 indirekte utslipp

Hovedforbruket er elektrisitet til oppvarming, belysning og drift av lokale installasjoner, herunder IT-utstyr. Kjøregodtgjørelse for elbiler og forbruk i elbiler i bankens eie inngår i Scope 2.

El-forbruket i 2019 er påvirket av sesongvariasjoner, men også av flytting av virksomheten fra Straume mot slutten av året, og økt elektrisitetsforbruk ved overgang fra olje til varmepumper og elektrisitet ved hovedkontoret.

Alt forbruk av elektrisitet er knyttet til opprinnelsesgarantier, Guarantees of Origin (GoO), basert på EUs fornybardirektiv.

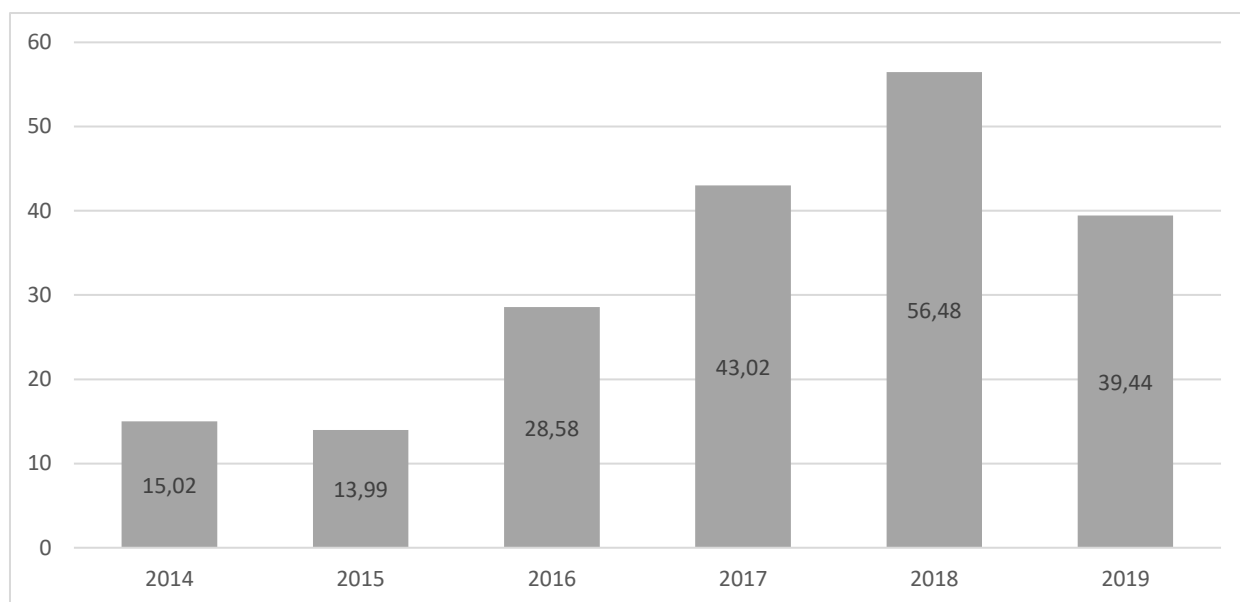

Scope 2: Indirekte utslipp fra virksomheten, elektrisitet, omregnet til CO₂-ekvivalenter.

10.3 Scope 3 indirekte utslipp fra kjøpte tjenester

Scope 3 omfatter indirekte forbruk som følge av bankens virksomhet. Forbruk av flyreiser utgjør den vesentligste andelen av registrerte utslipp under Scope 3. Mellom 2018 og 2019 er antallet flyreiser redusert fra 165 til 107. Reisene regnes som tur/retur. Omregnet til CO₂-ekvivalenter utgjør dette en reduksjon fra 51 til 35 tonn. Flyreisene er i all hovedsak mellom Bergen og Oslo.

Denne kategorien inkluderer indirekte utslipp der banken ikke har tilstrekkelig god oversikt. Det er særlig utslipp og klimaeffekt av IT-systemer som antas å inneholde de største volumene. Innen dette segmentet er det to vesentlige områder; Innkjøp og forbruk av maskinvare, herunder PCer, skjermer, mobiler, nettbrett og møteromsinstallasjoner, og bankens forbruk av datatjenester, herunder dataleveranser fra systemleverandøren EVRY, drift av servere og datalagring. Forbruket under Scope 3 forventes å bli vesentlig påvirket av bankens avdekking av indirekte utslipp knyttet til IT-tjenester. I tillegg kommer forbedret identifisering og datagrunnlag for andre indirekte utslipp som har sammenheng med bankens virksomhet.

Scope 3. Indirekte utslipp fra bl.a. restavfall og reisevirksomhet. Scope 3 forventes å øke etter hvert som banken får tilgang på informasjon om andre, indirekte utslipp som skyldes virksomheten.

10.4 Tiltak

Bankens samlede karbonfotavtrykk fra egen virksomhet er et uttrykk for interne forhold, der oppvarming, materialforbruk, avfallhåndtering og reiseaktivitet utgjør vesentlige poster. Det er generelt sett god oppmerksomhet på gjennomføring av små og store lokale tiltak som forbedrer klimaregnskapet. Variasjoner år om annet kan påvirkes av forhold utenfor bankens måling, for eksempel værmessige svingninger. I tillegg er banken svært bevisst at økt kunnskap og tilgang til data fra kilder som ennå ikke er fanget opp i klimaregnskapet vil øke det registrerte karbonfotavtrykket.

De siste årene har banken i hovedsak gått over til elbiler, med unntak av en driftsbil som fremdeles er fossil. Her avventer vi at den miljømessige effekten av utskifting står i et rimelig forhold til fortsatt bruk av det eksisterende kjøretøyet. Bankens eiendomsmeglere, som bruker bil mest i sitt virke, kjører også utelukkende elbiler.

Kontorene til Fana Sparebank er godt plassert, og i god relasjon til kollektivtilbudet for både ansatte og kunder. Hovedkontoret på Nesttun ligger rett ved et bybanestopp og et knutepunkt for buss. Det samme gjør Kaigaten.

Det vil i løpet av de neste årene bli innført mengdeberegning av avfall gjennom BIR AS. Dermed vil det bli oppnådd mer nøyaktig og høyere kvalitet på målingene.

Bankens håndbøker for helse-, miljø og sikkerhet er oppdatert og i tråd med retningslinjene som gjelder for sertifisering. Tilsvarende gjelder personalhåndboken, drifts- og innkjøpsrutiner, samt øvrige rutiner og retningslinjer.

Det er gjennomført en grunnleggende kartlegging av virksomhetens innkjøp og forbruk av ulike produkter, samt energikilder. Det er tatt umiddelbare skritt for å forbedre konsernets håndtering av avfall. Videre er det gjennomført energisparende tiltak som allerede har gitt målbar effekt.

Den viktigste konsekvensen av miljøsertifiseringen er imidlertid at banken har etablert og satt forpliktende mål for videre tiltak. Målsetningene krever et aktivt engasjement og løpende fokus på mange sider ved å forbedre Fana Sparebanks karbonfotavtrykk, hvori også inngår en forpliktelse om at banken skal være klimanøytral.

Faktaboks

Blant mange interne tiltak er det etter forslag fra bankens ansatte innført en kjøttfri dag i uken i bankens kantine.

Ill.foto

10.5 Reisevaner

Flyreiser og andre jobbrelaterte reiser er redusert, og her erstattes enkelte reiser med tog, hovedsakelig mellom Bergen og Oslo. Møter og konferanser blir også i større grad enn tidligere tilbudt med et videoalternativ.

Blant tiltakene banken har gjennomført, er en kartlegging av de ansattes reisevaner. Banken vurderer hvilke muligheter som foreligger for effektivt å stimulere til mer bærekraftige reisevaner.

Fra reisevaneundersøkelsen fremkom at mellom 61 og 65 prosent av alle reiser til og fra jobb skjer med egen bil. Variasjonen er sesongbetont, der andelen som bruker sykkel naturlig nok er størst i sommerhalvåret. Bankens har tilrettelagt for at ansatte som sykler til jobb har tilgang på dusj og garderobe i tilknytning til lokalene. Disse fasilitetene ble oppgradert i 2019.

I tråd med generelle trekk i samfunnet, bruker også en rekke av bankens medarbeidere elbil til daglig. Andelen el- og hybridbiler er stigende i takt med samfunnsutviklingen generelt.

Ansattes reisevaner er identifisert som et område der banken skal vurdere ulike tiltak for å stimulere til en dreining over på mer bruk av kollektivtransport eller sykling til og fra hjemstedet.

10.6 Bysykler

Ansatte i Fana Sparebank som bruker Bergen kommunes Bysykler får dekket abonnement av banken.

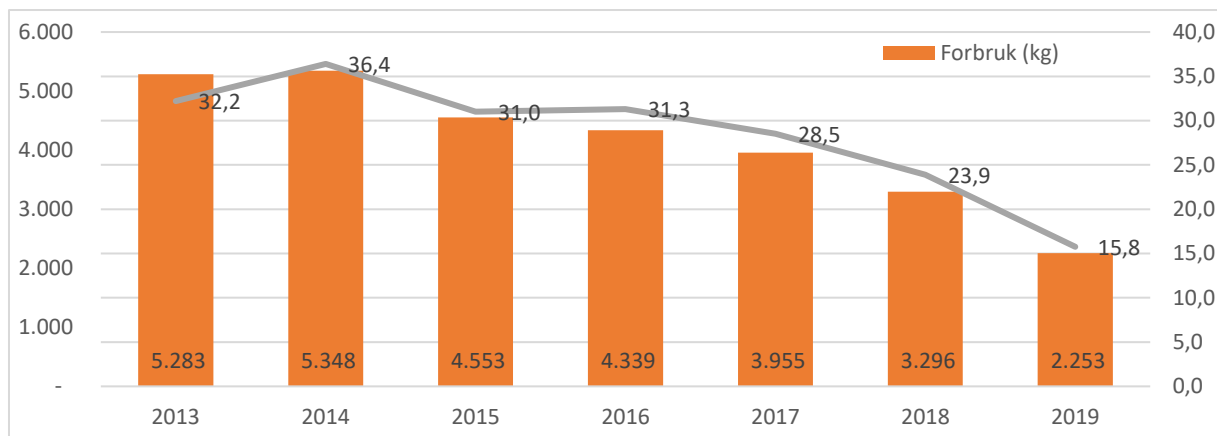
10.7 Materialforbruk

Fana Sparebank anvender *Admincontrol* som verktøy for elektronisk saksbehandling og møteadministrasjon for styret og sentrale interne møter. I tillegg brukes systemet av selskaper banken har produktsamarbeid med, og der også banken er representert gjennom eierskap og i styrende organer. Verktøyet erstatter i det alt vesentlige fysiske sakspapirer. Systemet ivaretar også en sikkerhetsmessig side ved at konfidensielt materiale blir håndtert på en trygg måte.

Det kan konstateres at papirforbruket, både absolutt og fordelt per ansatt, er kraftig redusert. Det samlede, beregnede forbruket av kopipapir ble redusert fra 3,3 til 2,3 tonn i 2019. Målt per ansatt utgjør reduksjonen en tredjedel sammenlignet med fjoråret.

Miljøsertifiseringen i 2015 inkluderte detaljert kartlegging av det interne forbruket av papir til kopiering og utskrifter. Samtidig ble det iverksatt ulike tiltak, både gjennom holdningsskapende informasjon og ved styring av konsernets skrivere. Standardverdien er blant annet satt til tosidige utskrifter. Det er generelt sett god oppmerksomhet på bruk av papirutskrifter, da dette er et godt synlig og konkret miljøtiltak.

Reduksjonen i papirforbruket har det siste året vært positivt påvirket av økt digitalisering av interne prosesser og rapportering, og ikke minst i kundesammenheng. E-signering og digital behandling av avtaledokumenter bidrar til lavere papirforbruk.

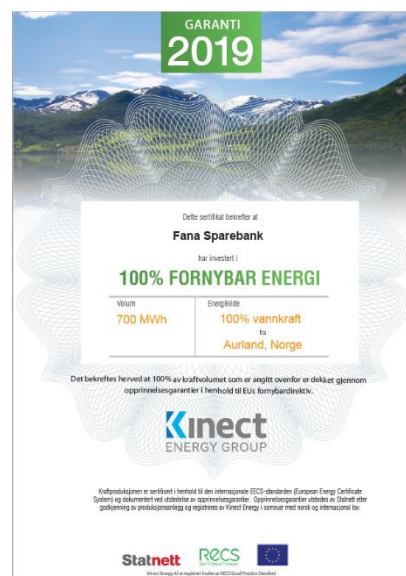

Diagrammet viser forbruk av kopipapir totalt for konsernet. Oppgitt enhet er beregnet antall kilo papir. Både faktisk forbruk og forbruk per årsverk er redusert over flere år. For 2019 er totalt beregnet forbruk 15,8 kg per ansatt, en reduksjon på 1/3 i løpet av det siste året.

10.8 Ren kraft

For å stimulere til økt produksjon av fornybar energi har Fana Sparebank fortsatt å kjøpe opprinnelsesgarantier tilsvarende hele konsernets fysiske kraftforbruk i Norge. Kjøpet gir en garanti for at et kraftvolum tilsvarende årsforbruket av elektrisk kraft blir produsert som fornybar kraft ved norske vannkraftverk.

Ordningen med opprinnelsesgarantier (Guarantees of Origin, GoO) er etablert med utgangspunkt i EUs fornybardirektiv, og er en frivillig ordning for forbrukere som ønsker å gjøre en konkret klimainnsats.

Opprinnelsesgarantier gjør at fornybarheten i kraftproduksjonen kan spores og omsettes i markedet som en egen vare. GoO-godkjente kraftanlegg som produserer fornybar energi, for eksempel i form av vann- eller vindkraft, får utstedt ett GoO-sertifikat for hver MWh de produserer. Disse kan omsettes fritt i markedet. Hvert GoO-sertifikat har et unikt ID-nummer som knytter den til selve kraftproduksjonen. Fana Sparebanks opprinnelsesgaranti er knyttet til Aurland 1 Kraftverk. Aurland er et vannkraftverk i Aurland kommune i Sogn og Fjordane. Kraftverket, som er Norges tredje største, startet produksjonen i 1973 og var ferdig utbygget i 1989.

10.9 Andre forhold

Banken har besluttet å opprette et nytt kontor i Os sentrum. Kontoret vil bli i de samme lokalene som opprinnelig huset Os Privatbank. Bygningen er fra 1933. Rehabiliteringen skjer med spesiell vekt på å bevare de opprinnelige kvalitetene, og med behørig hensyn til bærekraft ved materialvalg og utførelse. Lokalene vil bli tilrettelagt for fremtidsrettet bruk av teknologi, slik at banken kan tilby best mulig kundeopplevelse.

10.10 Fremtidige forpliktelser og utfordringer

Som Miljøfyrtårn har banken inngått en forpliktelse om å utvide og utvikle engasjementet. Forpliktende utsagn knytter seg til innkjøpsrutiner, energiforbruk, samt høynet bevissthet knyttet til virksomhetens klima og miljøpåvirkning.

Fokus omkring egen virksomhet har vært et naturlig utgangspunkt ved etableringen som Miljøfyrtårn. Det ligger imidlertid en betydelig utfordring, og tilhørende potensial, i å implementere miljørelaterte temaer i vår forretningsvirksomhet. I et samfunnsøkonomisk perspektiv er det først når vi kan integrere dette i kundesammenheng at vårt bidrag kan få et omfang av betydning. Fana Sparebank har forpliktet seg til å utvikle kunderelaterte produkter og tjenester som underbygger en økologisk bærekraftig utvikling. I tillegg skal gavetildeling og støtte fra bankens gavefond inkludere formål som underbygger en økologisk bærekraftig utvikling.

Faktaboks

Banken har inngått en fadderavtale med en lokal birøkte om installasjon av tre bikuber på taket av bankens hovedkontor på Nesttun. Tiltaket vil bl.a. bidra til å forbedre kvaliteten på pollinering i frukthager i nærmiljøet.

11 Etikk

Fana Sparebank er opptatt av å levere tjenester som er forankret i solid etisk adferd. Dette sikres blant annet i god, grunnleggende kompetanse og faglig bakgrunn. Banken er tilknyttet fire ulike autorisasjonsordninger innenfor Finansnæringens autorisasjonsordninger, FinAut. Flere av autorisasjonsordningene er overlappende, det vil si at rådgivere og ansatte er autorisert innen flere fagområder. Samlet sett besitter bankens medarbeidere autorisasjoner som følger: 35 innenfor sparing og investeringsrådgivning, 35 innen kreditt, 35 innenfor skadeforsikring, og 3 innenfor personforsikring. Autorisasjon innen personforsikring er en pågående prosess der flere er godkjent i 2020.

Autorisasjonsordningene legger til grunn reglene for god skikk i kundekommunikasjon og rådgivningsvirksomhet både for bankvirksomheten og innenfor forsikringsområdet. Banken stiller på generell basis krav til at rådgivere innen personmarkedet skal være autorisert for områder der de treffer kundene. I fagplanene inngår etikk som ett av kompetanseområdene, og kunnskapen prøves både med teoretisk og praktisk prøve. Etske problemstillinger inngår også i en årlig, faglig oppdatering.

Samtlige ansatte pålegges å sette seg inn i og å undertegne bankens etiske retningslinjer. Retningslinjene omfatter blant annet forholdet mellom fritid og arbeid, privatøkonomi, service og tillit, habilitet, taushetsplikt og forholdet til kunder, leverandører og forretningsforbindelser. I tillegg gjelder egne regler for adferd når det gjelder anvendelsen av IKT og datasikkerhet. De etiske retningslinjene gjennomgås og kvitteres ut elektronisk på årlig basis.

Satsningen på FinAut og systematiseringen av retningslinjene for bankens etiske ansvar ansees å ha bidratt positivt både overfor kunder og samfunnet, samt å ha gitt et økt bevissthetsnivå innad i banken og dets datterselskaper.

Bankens etiske retningslinjer fastslår at medarbeidere i Fana Sparebank ikke må motta vederlag i noen form fra kunder, meglere, leverandører eller andre forretningsforbindelser. Dette fordi slike ytelser kan være egnet til å påvirke den enkeltes beslutninger om forvaltningen av betrodd midler. Ingen medarbeider må derfor motta personlige gaver utover mindre oppmerksomheter, uten at dette rapporteres skriftlig og godkjennes av overordnede. Gaver omfatter ikke bare materielle gjenstander, men også andre fordeler, for eksempel i form av personlige rabatter ved kjøp av varer og tjenester.

Visse ansatte er pålagt særskilte restriksjoner når det gjelder verdipapirhandel. For denne gruppen er regelverket beskrevet i bankens rutinehåndbok, og hjemlet i Verdipapirhandellovens bestemmelser.

11.1 Medarbeidere

Samtlige medarbeidere er underlagt egne regler og retningslinjer for habilitet og taushet i eksterne og interne forhold. Habilitetsreglene innestår for at den enkelte medarbeider i sitt virke i banken ikke skal behandle lån, fastsette forretningsvilkår eller på annen måte foreta vurderinger på vegne av banken eller datterselskaper som berører

- egne personlige interesser
- familiemedlemmer
- nære venner
- privat eller offentlig virksomhet eller organisasjoner vedkommende har økonomisk interesse eller tillitsverv i, eller
- lag og/eller organisasjoner som man er medlem av eller deltaker i

Som et ledd i overholdelsen av disse retningslinjene avgir den enkelte medarbeider årlig en erklæring med oversikt over tillitsverv eller økonomiske interesser i organisasjoner og/eller selskaper de er engasjert i. Habilitets- og taushetsreglene tar utgangspunkt i Finansforetakslovens bestemmelser, og er forankret i bankens Personelhåndbok med tilhørende retningslinjer. Fana Sparebank har ikke avdekket uregelmessigheter innenfor dette området.

Det er fastlagte prosedyrer for opplæring av nye ansatte, slik at disse gis anledning til å sette seg inn i bankens arbeidsreglement og de forventninger som stilles den enkelte overfor kunder og kolleger i arbeidsforholdet.

11.2 Sosiale medier

Det er utarbeidet noen generelle råd og anbefalinger til hjelp for den enkelte ansatte for kommunikasjon som privatperson i sosiale medier på nett og samtidig å ivareta Fana Sparebanks interesser og omdømme.

11.3 Diskriminering og likestilling

Bærekraftsmålene har mange referanser til menneskeretter generelt, og områder som diskriminering og likestilling spesielt. Fana Sparebank har fokus på integrering av mangfolds- og likestillingsperspektiver i virksomheten, og arbeider med mål og tiltak på flere felt. Et grunnleggende prinsipp er å tilstrebe full likestilling på alle områder.

Nedenstående oversikter supplerer årsberetningens redegjørelse:

11.3.1 Hel- og deltidstilling

Av bankens ansatte er det 6 som har deltidstilling. Av disse er 5 kvinner og 1 mann. Deltidstillingene er i det alt vesentlige knyttet til uførhet. Stillingsandelene fordeler seg slik:

Andel ansatte fordelt på stillingsbrøk	Kvinner/Menn	%
100 % stilling	58/45	92/98
80 % stilling	1/0	2/0
75 % stilling	1/0	2/0
50 % stilling	0/1	0/2
40 % stilling	2/0	3/0
35 % stilling	1/0	2/0
Sum	63/46	100/100

11.3.2 Permisjon og fravær

Uttak av foreldrepermisjon (samlet antall dagsverk):

Kjønn	Antall	Gj.snitt	Samlet	Andel
Menn	2	62	124	39 %
Kvinner	3	68	203	62 %
Sum	5	65	327	100 %

Det er videre registrert kjønnsfordeling av fravær på grunn av syke barn, der menn og kvinner er registrert med henholdsvis 23 og 62 dagsverk.

12 Prosedyre

Alle retningslinjer, rammer og krav som er nedfelt i bankens strategidokumenter, blir gjort gjenstand for regelmessig oppdatering og årlig revisjon med forankring i styret. Den enkelte operative enhet har ansvaret for å implementere strategiene gjennom handlingsplaner og faktiske tiltak. Fastsatte rammer skal måles med angitt frekvens og rapporteres.

Banken har fastsatt retningslinjer og prosedyrer for rapportering av avvik. Dersom det oppstår hendelser som bryter med bankens rammer eller retningslinjer, eller også oppdages før det inntreffer brudd, blir disse rutinemessig loggført og rapportert. Alle rapporterte avvik ledsages av en vurdering om den aktuelle hendelsen krever endring i eller oppdatering av gjeldende rutiner.

13 Veien videre

Fana Sparebank har inngått forpliktelser innenfor bærekraft generelt og for klimahandling spesielt. Disse forpliktelsene påvirker bankens agenda og handlingsplaner, og det forventes at dette vil forsterkes i kommende år. Banken har vedtatt en bærekraftstrategi som stiller høye ambisjonskrav når de gjelder omstilling og tilpasningen til et lavkarbonsamfunn. Som et ledd i denne målsettingen vil det bli gjennomført grunnleggende risikoanalyse og kartlegging av hele virksomheten. Det vil i 2020 bli satt særlig fokus på å identifisere risiko for tap eller skade som følge av klimaendring. Dette gjøres ved å anvendes scenarier for ulike temperaturendringer, og vurdere potensielle konsekvenser for banken, dets omgivelser og virksomhet på generelt grunnlag, inkludert kundeengasjementer.

Videre har banken engasjementer med lokale organisasjoner som vil kreve ressurser og bidrag. Ett forhold som i særlig grad vil berøre kundene direkte, er innføringen av kundeutbytte.

Fana Sparebank har i forretningsideen nedfelt utsagn om at virksomheten skal drives på en bærekraftig måte, samt at banken skal være en positiv bidragsyter for samfunnet. Disse utsagnene skal, i tråd med de forpliktelsene som er inngått, gis innhold og bli synliggjort gjennom bankens måte å drive virksomheten på.

Samfunnsansvar og bærekraft

Det knyttes forventninger til at bankens hovedstrategi, bærekraftstrategi og strategi for gaveinstituttet vil medføre en klar synliggjøring av bankens samfunnsansvar og satsning på bærekraftig virksomhet.

I de kommende år vil flere grønne produkter se dagens lys; Grønt boliglån forventes lansert i løpet av første halvår 2020. Likeledes vil innskudds- og brukskontoer knyttet til barn og ungdom bli integrert i bankens rammeverk for grønn finansiering (Green Finance Framework). Dette innebærer at banken etablerer en 'grønn tråd' for kunder som kvalifiserer eller ønsker produkter som oppfyller krav til bærekraft; Innskudd, lån og plasseringer.

I tillegg til dette vil det også fra bankens side blir stilt nye krav til kunder og forbindelser, primært på næringslivssiden. Det er naturlig å se for seg at kreditt- og utlånsvirksomheten vil se en klar dreining i retning av å bli et instrument for påvirkning av samfunnet rundt oss.